

Marja-Leena Lempinen

JÄÄPOLTE

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© MARJA-LEENA LEMPINEN JA WSOY 2012

ISBN 978-951-0-39221-8

PAINETTU EU:SSA

Kahden auton välinen tasku näytti äkkiä katsoen niin kapealta, ettei siihen saisi sopimaan mopoakaan. Jaakko vilkaisi vierellään istuvaan inssiä ja yritti muistella autokoulun opettajan antamia selkeitä ohjeita, kuinka taskuperuutus oikeaoppisesti suoritettiin. Nyt kaikki opit olivat kuitenkin hukassa ja pää tyhjä kuin maanantainen olutpullo. Minä mokaan tämän, poika hätäili. Kädet hikosivat, ohjauspyörä tuntui nihkeältä kämmenen alla.

Inssin sivukuva näytti välinpitämättömältä ja vähän äreältä. Jaakko sihtasi kiintopistettä auton oikeasta sivukulmasta ja käänsi rattia. Perä liukui hiljaa paikoilleen, mutta takana olevan auton keula näytti olevan liian lähellä. Kohta kolahtaisi! Hän päätti ottaa riskin. Meni syteen tai saveen, hän jatkaisi niin kuin takana olevaa autoa ei olisikaan, sillä edessä näytti olevan tarpeeksi tilaa. Sydän jyskytti. Ohimoissa kiristi, mutta poika ei antanut enää periksi. Autokoulun Volvo solahti tasakuun nästisti kuin mikä, eikä peltejä kolissut. Se oli siinä. Hän pyyhki salaa kämmenensä housunlahkeisiin ja vilkaisi inssiä.

– Hyvinhän se meni, mies sanoi ja merkkasi jotain pape-reihinsa.

– No joo taisi mennä, Jaakko vastasi.

Inssin kasvoille kohosi leveä hymy. Se ojensi kätensä, ja Jaakko tarttui siihen vielä vähän hämillään.

– Onneksi olkoon. Tämä meni hienosti. Sinä olet nyt siten ajokortin onnellinen omistaja, mies sanoi.

– Kiitoksia. Siis ihan oikeasti? Jaakko sanoi ja ajatteli, että se kuulosti varmaan tosi hölmöltä.

– No en minä tämmöisessä paikassa vitsaile, inssi nauroi, – mennään tuonne konttorille kahville. Naiset kirjoittavat siellä sinulle väliaikaiset paperit. Pääset tien päälle vaikka vielä tänään.

Autokoulun opettajan naama ilmestyi sivuikkunan taakse.

– Miten meni? se kysyi tempaistessaan oven auki.

– Kortti tuli, Jaakko vastasi edelleen ihmeissään.

– No en kyllä epäillytkään, Joke totesi.

Tuntui omituiselta, että tämmöinen tärkeä etappi oli nyt ohitse, eikä tuntunut miltyään muulta kuin tyhjältä. Ja niin kuin tästä ajokortista oli vaahdottu kotona ja kaveriporukassa! Huojennus tulisi varmaan vasta myöhemmin. Hän oli jännittänyt tätä inssiä niin, ettei ollut juuri nukkunut edellisenä yönä. Nyt sekin vauhkoilu tuntui turhalta.

Jaakko katseli väliaikaista korttia kädessään. Tiskin takana istuva nainen oli onnitellut häntä kädestä pitäen.

– Aja sitten ihmisiksi, se sanoi puolittain leikillään, – älä liity siihen porukkaan, joka kuvittelee, että ajokortin saaminen tarkoittaa samaa kuin täydellinen ammattitaito. Nyt sinä vasta alat opetella.

– No joo, Jaakko henkäisi huolettomuutta teeskennellen, – sitä samaa ne on sanoneet kotonakin.

Onnistumisen ilo tuli vasta sillä hetkellä, kun hän sulki autokoulun oven takanaan. Kylmä tammikuun pakkanen tarttui kasvoihin ja nipisteli sormia. Lumi narskui askelten alla. Puita kattoi paksu kimalteleva kuura, jonka läpi talvipäivän valju valo heitti kylmiä säteitään. Hän vilkaisi kelloa. Lindalla oli

parhailtaan ruokavälitunti. Poika painoi pikanäppäintä ja jäi odottamaan. Puhelin ehti hälyttää vain pari kertaa, kun tuttu ääni vastasi.

– No? tyttö henkäisi ennen kuin Jaakko ehti sanoa mitään.

– Miten meni?

– Hyvin. Kortti tuli.

– Onnea muru! Juhlitaan sitten viikonloppuna oikein kunnonlla.

– Jep. Mitäs sinä?

– Sitä samaa. Meillä oli tänään asiakkaita. Hoidettiin jalvoja ja semmoista, oikeastaan ihan mukava päivä, ainakin tähän asti.

– Kuulostaa mielenkiintoiselta, Jaakko nauroi. – Minä en mene enää koululle. Huilaan huomisen päivän. Soitan kohta ukille, niin kuulen missä tavataan.

– Jännititkö kamalasti? Linda kysyi. – Minä pelkäsin täällä puolestasi.

– En minä pahemmin vauhkoillut, Jaakko valehteli sujuvasti, – nyt kyllä koskee taas päähän.

Ohimoissa jyskytti tuttu kipu. Silmissä vilahteli harsomaisia sahanteräkuvioita, joitten lomassa läimähteli omituisia valonvälähdyksiä, jotka sattuivat silmiin.

– Mene lepäämään, tyttö huolehti.

Tutun äänen ja naurun kuuleminen lämmitti mieltä.

– Voi vitsi mikä ikävä, hän sanoi hiljaa, – olisitpa tässä jo nyt!

Lindan pehmeä nauru kutitti korvakäytävässä, kehossa ja sydämessä, villi tunne jollaista hän ei ollut kokenut kenenkään toisen kanssa.

– Älä yritä, se sanoi. – Eihän tässä ole enää kuin yksi päivä välissä.

– Ai, vuosi?

- Minun täytyy mennä, etten myöhästy tunnilta. Suukkoja.
- Kuin myös!

Yhteys katkesi, mutta hyvä fiilis jäi. Yksi etappi elämässä oli saavutettu. Keväällä täytyisi toinen, kun hän saisi metsäkoneen kuljettajan paperit metsäkoulusta. Sitten alkaisi todellinen aikuisen elämä. Naapurin Hannes oli jo tarjonnut töitä kesäksi. Hän pääsisi koneen kanssa metsään heti koulun päätyttyä. Kaikki oli niin hyvin kuin olla voi. Jaakko katseli korttia pitkään ennen kuin sujautti sen lompakkoonsa. Mieleen tulvi kirkas ilo.

Jaakko lampsi torin poikki. Ukki oli toimitellut asioitaan kaupungilla sillä aikaa, kun Jaakko veivasi korttia itselleen. Nyt se seisoj maasturin vieressä odottamassa, kun hän laskeutui alas parkkihalliin. Hänet nähdessään se heilautti kättä merkiksi. Ukin jyhkeän kulmikas suoraryhtinen olemus näkyi kauas. Se oli jo yli seitsemänkymmenen, mutta jaksosi vielä heilua isän ja äidin apuna mansikkahommissa niin kuin ei mitään.

– Sieltähän sitä tullaan, se sanoi naurussa suin. – Haluatko ajaa?

– Ihan tosissaanko? Jaakko kysyi yllättyneenä.

– No saat sinä nauraakin, ukki veisteli ojentaessaan avaimia Jaakolle, – ei tämä autohomma nyt niin haudanvakava asia ole.

Jaakko otti avaimet ilahtuen ukin osoittamasta luottamuksesta. Tätä hän ei ollut odottanut. Tavallisesti ukki oli tarkka maasturistaan, eikä antanut edes Tuukan koskea siihen kuin pitkän anelun perästä. Hän kiipesi ohjauspyörän taakse ja kertasi opittua mielessään. Oli hän ajanut muilla autoilla sen autokoulun Volvon lisäksi. Isän hankkimalla peltoautolla oli rullattu kylän poikien kanssa yhtä kesantopeltoa ympäri aina kun ehdittiin. Kaupunkiajo oli kuitenkin aivan toista. Siellä oli liikenteessä muitakin.

Hän peruutti varovasti pois parkkiruudusta ja rullasi hiljalleen ulosmenoväylälle. Ukki seurasi tarkkaavaisena vierestä, mutta ei sanonut mitään. Poika tunsu kämmenten hikoavan, vaikka auto totteli kevyesti. Puomin luona hän painoi sivuikkunan auki ja pujotti parkkilipun paikoilleen. Puomi avautui ja hän oli kadulla, ympärillään kaistoja, valoja ja toisia autoja. Tuntui kuin silmiä olisi tarvinnut yhtäaikaa kymmenessä eri paikassa. Valo vaihtui punaiseksi ja hän painoi töksähtäen jarrua.

– Ihan rauhallisesti vaan. Hyvinhän se menee, ukki kannusti leppoisalla äänellä.

Iso moottori kehräsi kuin äreä katti. Jaakko odotti valon vaihtumista. Liikkeelle päästyään hän vaihtoi kaistaa. Siltä päästiin liittymään, mistä alkoi suora moottoritie kotiin maalle. Liittymässä hän hätäili vähän, vilkaisi peiliin ja näki toisen auton takanaan vilkuttavan merkkiä samalle väylälle.

– Ei se sieltä päälle tule, ukki jutteli hiljaa. – Anna mennä vaan.

Jaakko totteli. Takana tuleva seurasi kiltisti perässä ja hän huokaisi helpotuksesta päästessään moottoritielle. Nyt voi ajaa viisitoista kilometriä aivan vapaasti ennen seuraavaa liittymää, joka kääntyi kohti itää valtatie yhdeksälle. Sitä pääsi ajelemaan vaikka Venäjän vastaiselle rajalle asti.

Auto ahmi lumista tietä. Puut nuokkuivat paksussa kuurassa varistellen ilmaan kimaltelevan lumipilven. Kallansiltojen kohdalla järvi saarineen avartui jäisenä lakeutena. Pilkkimiehet istuivat avantojensa reunoilla kuin paikoilleen jäätyneet mustat möyköt. Kaunis talvipäivä hehkui valoa tulvillaan. Tammikuun loppu antoi jo häipyvän aavistuksen lähestyvistä kevästä. Kirkkaus häikäisi silmiä ja taas tuntui päässä tuttu vihlaisu. Jaakko mietti, että kotiin mentyään hänen täytyi ottaa pienet torkut. Päivä oli ollut täynnä jännitystä. Hän tunsu itsensä väsyneeksi kuin olisi huhkinut mansikkapellon hel-

teessä paljain päin aikaisesta aamusta iltamyöhään.

Kolmenkymmenen kilometrin päässä kaupungista he poikkesivat päätieltä pienemmälle sivutielle. Maasturi rohmusi kilometrejä kuin nälkäinen jaguaari. Jaakko tunsi ohjauspyörässä jokaisen eteen osuvan montun ja huonosti auratun kohouman. Valtio säästi. Pikkutiet hoidettiin huonommin kuin pääväylät. Tällaisella reitillä maasturi oli oivallinen kulkupeli, sillä lumisateen jälkeen tie saattoi olla puoleenpäivään aaramatta ja siinä näkyivät vain autojen jättämät urat, joita pitkin itse kukin sooloili miten parhaimmin taisi.

Varmuus kasvoi sitä mukaa kuin matka eteni. Ukki istui valppaana vierellä, mutta jutteli mukavia. Hänen ajoonsa se ei ollut puuttunut kertaakaan kaupungin jälkeen. Jaakko vilkaisi ukin sivukuvaavaa, komeaa suoraa nenää ja tuuheita kulmakarvoja, säännöllisiä kasvonpiirteitä, joita pienet tiheät rypyt juovittivat. Hän tiesi, että Kalevi Keränen oli ollut nuorena komea mies. Tyytyväisenä hän totesi, että oli perinyt itsekin joitakin sen piirteitä, paksusta mustasta tukastaan hän oli erityisen ylpeä. Se oli suvun erityisominaisuus, joka periytyi kaikille miehille.

Tien laidoilla näkyi vain muutamia lumeen hautautuneita pikkutaloja peltotilkkujen keskellä. Jostain metsän lomasta pilkahti Karijärven lumen peittämä pinta, varsinainen Kariharjun kylä pujahti mutkan takaa näkyviin odottamatta. Ellei sen olemassaolosta tiennyt etukäteen, voi ajaa ohi edes tajuamatta, että siinä oli oikea pikkukylä. Talvella kylän nimikyltti peittyi lumeen, niin kuin kyläkin. Kesällä oli toisin. Kylässä kasvatettiin mansikkaa. Alueelta löytyi ainakin viisi maatilaa, jotka olivat muuttaneet tuotantosuuntaa marjanviljelyyn. Mansikka oli päätuote, mutta jotkut kasvattivat myyntiin myös herukkaa.

Pellot lepäsivät nyt, mutta marjatiiloilla ei levätty talvella-

kaan. Silloin huollettiin koneita, rekrytoitiin marjanpoimijoita kesätöihin ja tehtiin suunnitelmia tulevaa satokautta varten. Markkinointia hoidettiin talvikuukausina, että kesä jäisi varsinaiselle asialle, peltojen kunnostukseen ja poimintaan. Myös Jaakon koti oli mansikkatila. Viisi hehtaaria kohti rantaan viettäviä mäkipeltoja puski punaista marjaa. Ala työllisti isän ja äidin lisäksi vanhemman veljen Tuukan, jota maatalan hoitaminen kiinnosti enemmän kuin Jaakkoa ja kaksitoista-vuotiaasta pikkusiskoa Kaislaa. Isovanhemmatkin häärivät vielä talon töissä apuna, vaikka olivat luovuttaneet tilan pojalleen Mikalle jo vuosia sitten.

Ukki ja mummi asuivat omassa asunnossaan talon toisessa päädyssä, eikä mummi aina muistanut, että tila oli luovutettu jo pojalle ja miniälle. Asiasta syntyi silloin tällöin äidin ja mummin välille kinaa, joka kiristi talon ilmapiirin muutamaksi päiväksi. Äidin ja mummin riidat olivat olleet toisinaan niin huvittavia, että niille oli pakko nauraa salaa. Sellaisissa tapauksissa ukki yleensä toimi sovittelijana. Viime aikoina sillä saralla oli ollut töitä tavallista harvemmin.

Jaakko laittoi vilkun päälle ja kääntyi vasemmalle. Pihatietä reunustavat vanhat koivut muodostivat tien ylle kuuraisen katoksen. Oksien musta verkkokuvio lankesi auratulle väylälle kuin jättikokoinen hämähäkinseitti. Vaalea ruskeankeltainen maalaistalo piharakennuksineen nosti mieleen turvallisuudentunteen aina, kun sen näki pihlajien ja vanhojen omenapuiden keskellä. Jaakko ajatteli, että menisipä hän minne tahansa, tänne voi aina turvallisesti palata. Niin oli tehnyt jo viisi sukupolvea ennen häntä.

Poika parkkeerasi maasturin vanhan navetan eteen. Paukku alkoi haukkua häkissään, mutta vaikenen nolona nähdessään, keitä tulijat olivat. Pörröinen norjanharmaahirvikoinen hypyi mielistellen aitausta vasten. Ukki kävi rapsuttamassa sitä

korvan takaa ja koira rauhoittui. He marssivat ison verannan kautta eteiseen ja tupakeittiöön, joka oli koko rakennuksen päädyn mittainen. Isä ja äiti olivat tehneet talossa täysremontin, mutta halunneet jättää valtavan tuvan ennalleen. Talo oli kunnostettu ja entisöity vanhaa kunnioittaen nykyaikaiseksi kodiksi. Tupa oli valoisa ja kodikas. Se otti tulijan ystävällisesti vastaan.

Koko perhe oli jo kotona. Taksi oli tuonut Kaislan äskettäin alakoulusta naapurikylästä. Äiti kattoi kahvipöytää. Tuvan ilmapiiri sähköistyi hetkeksi. Neljä uteliasta silmäparia suuntautui Jaakkoon, kun he ilmestyivät ukin kanssa ovelle.

– No, tokaisi Tuukka heti kättelyssä, – miten kävi?

– Hyvin, Jaakko vastasi, – kortti tuli. Ettekö nähneet, kun ajoin maasturilla pihaan.

– SINÄ ajoit, Tuukka päivitteli, – ukki on nyt kyllä menettänyt suhteellisuuden tajunsa kokonaan! Eihän se anna edes isän koskea siihen aarteeseensa.

– Minäpä olenkin poikkeustapaus, Jaakko rehenteli, – kai ukkikin näkee kenen käsiin voi autonsa uskoa.

– Tsotsot soo poika, vähän hiljempaa sentään, isä heitti nauraen takaisin, – ollaanpa sitä nyt jo niin automiestä että... Isä taitaa olla tulossa vanhaksi, ei tätä kyllä muuten voi selittää.

– Jaakko on ollut aina ukin lellipentu, Kaisla teki oman diagnoosinsa tilanteesta, – se saa aina erivapauksia kaikessa.

– Sanoo meidän perheen prinsessa ja iltatähti, jota jokainen hemmottelee sen kuin ehtii, Jaakko jatkoi.

– Minusta ilmassa on nyt iso annos aitoa sisarkateutta, äiti väitti, – kahville siitä ennen kuin tappelette tosissaan. Kyllä minä tiesin, että Jaakko saa kortin ensi yrittämällä. Käykää hakemassa mummikin tätä tapausta juhlimaan.

Aiti istui tietokoneella tekemässä tulevan kesän suunnitelmia. Kiireisimpään mansikka-aikaan tilalla pyöri ylimääräistä väkeä yli neljäkymmentä henkeä. Suurin osa poimijoista tuli Virosta ja Venäjältä. Helmikuun alussa monet aikaisemmin tilalla työskennelleet ottivat yhteyttä ja ilmoittivat halukkuudestaan päästä taas tuttuun paikkaan kesäksi. Äidin tehtävänä oli huolehtia poimijoiden palkkaamisesta ja heidän majoitukseensa ja työlupiin liittyvistä asioista. Isän ja Tuukan työsarkaa olivat viljelykset, työkalujen huolto ja markkinointi.

– Täällä ovat taas tarjolla Vasja ja Aleks, äiti sanoi olkansa ylitse isälle. – Mitä tehdään?

– Päätä sinä. Kyllä ne veljekset hommansa hoitivat niin kuin oli sovittu. Voisivat tulla jo toukokuussa lannoittamaan ja kunnostamaan kasvustoja.

– Entäs Jana ja Irina?

– Tarvitsetko sinä apua majoitustilojen siivouksessa ja kunnostuksessa? isä kysyi.

– Ei kyllä olisi pahitteeksi, äiti mietti ääneen, – ne olivat ahkeria tyttöjä. Mummi ei enää jaksa, vaikka muuta väittääkin. Pahastuukohan se, jos otetaan nuo tytöt kaveriksi?

– Ei sitä nyt kannata tässä miettiä, Tuukka puuttui keskusteluun, – kai se on tärkeintä, että työt sujuu ja itse jaksetaan.

Viime kesä oli kiireinen ja sinä uuvuit niiden majoitustilojen ylläpidosta rättiväsyneeksi. Muistatko?

– Niinhän siinä kävi, äiti vastasi, – mummin apu oli sitä mitä oli, kun sillä on se reuma.

– Ei se itse myönnä uupumistaan, isä jatkoi. – Että ihmisen pitääkin olla sisukas ja itsepäinen.

Jaakko kuunteli sivummalta perheen keskusteluja. Niiden kotoinen sävy loi ympärille turvallisuuden tunteen. Hän ajatteli kesää, lämpimiä mansikkapeltoja ja marjojen tuoksua, joka leijui kaikkialla. Niiltä pelloilta hän oli bongannut edellisellä kesänä Lindan, yhden niistä harvoista suomalaisista, jotka viitsivät vielä tulla töihin mansikkatilalle poimijaksi. Sen hoikka, ruskettunut olemus oli herättänyt hänet heti. Oljenvaalea, pitkäjäseninen tyttö tummien ulkomaalaisten joukossa ei jäänyt huomaamatta. Se puhui ulkomaalaisten poimijoiden kanssa englantia suomalaisittain korostaen ja nauroi iloisesti omille kielivirheilleen. Hän alkoi piirittää sitä heti, teki pieniä tutustumisyhteyksiä ja hakeutui seuraan aina kun mahdollista. Eikä hän ollut yrityksissään yksin. Ainakin puolet mansikkapeltojen ulkomaalaisista urhoista yritti samaa. Linda jutteli tasapuolisesti jokaisen kanssa, eikä näyttänyt pienimmälläkään elellä, että olisi kiinnostunut kenestäkään kaveruutta enempää. Se oli ylväs, pystypäinen ja kurvikas mansikkapeltojen Elovena-tyttö, joka näytti nauttivan saastaan ihailusta itsetietoisesti hyväntuulisesti.

Pitkällisen piirityksen jälkeen Jaakko sai selville, että tyttö opiskeli Kuopiossa kosmetologiksi, että sen vanhemmat olivat eronneet ja pikkuveli asui isän uuden perheen kanssa samassa kaupungissa. Linda ja hänen äitinsä asuivat Päivärannassa kaupungin vuokra-asunnossa. Äiti kävi päivisin työssä kaupan kassalla ja siivosi iltaisin keskikaupungin kauppaliikkeitä

ja toimistoja. Siihen kaikki olisi varmaan jäänytkin, elleivät he olisi sattuneet yhtenä kauniina kesäiltana yhtä aikaa rannalle uimaan. Tilan rantasauna oli vapaasti poimijoiden käytössä, ja Jaakko huomasi, että Linda kävi saunomassa ja uimassa joka ilta töiden päätyttyä.

Hän vakoili sen aikatauluja kuin yksityisetsivä ja etsi hetkeä, jolloin rannassa ei ollut ketään muita. Siihen meni päiväkausia, sillä kesä oli ennätyskuuma ja vilvoittelu maistui useimmille raskaan päivän jälkeen. Kerran kuitenkin onnistui. Linda ui ulapalla lumpeenlehtien keskellä pitkin nautinnollisin vedoin. Sen hoikka olemus muistutti saukkoa, kun se kauhoi eteenpäin jokaisesta liikkeestään nauttien. Jaakko liukui veteen äänettömästi ja läksi uimaan tytön jälkeen. Hän tavoitti sen nopeasti ja onnistui pelästyttämään uidessaan rinnalle. Nyt Linda oli kiikissä, se ei päässyt puikkelehtimaan karkuun töitään syytellen. Hän ui sen rinnalle ja pyyteli nöyrästi anteeksi, että oli säikäyttänyt.

– Hitto, että sinä osaat piirittää sinnikkäästi, Linda tuhahti ja naurooi päälle. Vesipisarat sinkoivat hiuksista, kun se ravisteli päätään. Vihreänruskeissa silmissä pilkahti kujeileva hymy.

– Ai jaa, Jaakko sanoi niin viattomasti kuin taisi, – en minä ole sinua erityisemmin piirittänyt.

– Älä viitsi, Linda totesi ja teki taidokkaan käännöksen kohti rantaa.

Jaakolla oli täysi työ pysytellä perässä. Uidessaan hän ajatteli, ettei ollut mikään pelimies naisten iskemisessä. Tätä ennen hänellä oli ollut vain muutama vakavampi ihastus. Hän tunsi itsensä kömpelöksi hölmöksi. Mielessä käväisi ajatus luokkakaveri Pertusta, joka iski itselleen naisen kuin naisen, jos tahtoi. Se osasi puhua niille oikealla tavalla, heittää kevyttä läppää huolettomasti ja kehua oikeissa paikoissa. Se sai naiset tuntemaan itsensä jotenkin ainutlaatuisiksi. Se oli niin per-

so tytöille, että tapaili välillä kolmea tyttöä samanaikaisesti. Semmoista pelimiestä hänestä ei tulisi ikinä, siihen tarvittiin luonnetta!

Jaakko kömpi Lindan jäljessä laiturille nöyränä kuin uitettu koira. Tyttö nappasi pyyhkeen kaiteelta ja alkoi kuivailla huolettomasti itseään tarkastellen samalla häntä kiinnostuneena.

– Mitä sinä minusta haluat? se kysyi suorasukaiseen tyyliinsä.
– No en mitään, usko pois, Jaakko vakuutteli hölmistyneenä.
– Joopa joo, miksi sinä sitten tuppautud seuraani joka käänteessä? Äläkä sano ettet ole yrittänytkään, kyllä minä huomaan jos kundi yrittää iskeä.

Jaakko meni entistä enemmän hämilleen. Linda vaikutti melkein tylyltä.

– Minua ei kuule nyt erityisemmin kiinnosta, Linda jatkoi kietaiten samalla pyyhkeen hiustensa suojaksi.– Olen rauhoitettua riistaa. Olen saanut kaikista jätkistä tätä myöten tarpeekseni.

Se vetäisi kämmensyrjällään kuvaavan liikkeen jonnekin kaulan kohdalle.

– Ohoh, pettymyksiä ihmissuhteissa vai?
– Pahoja sellaisia. Poikakaveri jätti minut keväällä tuosta vain sen kummemmin selittelemättä ja minä päätin, että nyt riittää. En aio aloittaa mitään juttuja kenenkään kanssa ainakaan lähiaikoina. Tulin tänne töihin ja päätin, ettei kukaan sotke enää mun kuvioita. Turha yrittää!

– Okei, okei, tuli selväksi. Minä lupaan ja vannon etten edes yritä, Jaakko nauroi ja nosti kädet pystyyn. – Voidaan kai me kuitenkin jutella?

– Mistä muka?
– No vaikka ilmoista.
– Niitähän piisaa.

Linda lähti kävelemään saunalle päin selkä suorana taak-

seen katsomatta. Jaakko ei saanut silmiään irti sen hoikista sääristä ja kauniisti kaartuvasta pepusta punaraitaisten biki-nien alla. Hän jäi laiturille. Tyttö meni verannalle ja kaatoi limsapullostsa juotavaa itselleen.

– No, tule nyt puhumaan niistä ilmoista sitten, se kehotti lasiaan heilauttaen.

Jaakon näkökulmasta katsottuna siitä alkoi vuosisadan rakkaustarina. Niin vain tapahtui. Linda pyörsi pyhät päätöksensä ja alkoi seurustella. Jaakko tiesi olevansa universumin onnekkain uros, sillä mitään vastaavaa hän ei ollut kokenut yhdenkään naisen kanssa aikaisemmin. Linda vei häneltä ja lat alta ja se oli samanlaista menoa kuin lapsena pulkkamäessä. Linda itsekin sanoi seonneensa kokonaan. Se väitti, ettei voinut hallita itseään, sillä oli rakastunut ja rakastuminen oli tytön mielestä tahdosta riippumaton olotila.

Jaakon oli helppo olla Lindan kanssa samaa mieltä, sillä hän tunsi kulkevasa pilven päällä ilman huumeita. Kesä muuttui kevyeksi, se oli täynnä iloa ja lämmintä läheisyyttä, jonka Lindan läsnäolo synnytti. Lindakin vakuutteli että pelkkä Jaakon näkeminen sai hänet onnelliseksi. Kun tuohon pakettiin lisättiin vielä kosketukset, hyväilyt, iltakausia kestävät keskusteluesotit ja nauru, rakastuminen vei kumpaiselta-kin jalat alta.

Elokuun alussa Linda lähti mansikkapelloilta ja Jaakko pelkäsi kuollakseen, että kaikki loppuisi siihen. Niin ei kuitenkaan käynyt, vaan tapahtui pikemminkin päinvastoin. Väli- matka ja ikävä voimistivat molempien tunteita. Ensimmäisen kerran elämässään hän odotti, että koulu alkaisi pian, sillä Linda asui metsäkoulun lähellä. Päivärantaan oli helppo huristella mopolla.

Siitä oli aikaa jo puoli vuotta, eikä tunne osoittanut haalis-

tumisen merkkejä. Ajokortin saaminen toi siihen uusia ulottuvuuksia. He olivat jo suunnitelleet, että lähtisivät kevään koittaessa tervehtimään Lindan tätiä, joka asui Muoniossa. Kotona oli neljä autoa, hän saisi jonkun niistä lainaan.

Tori oli revitty taas kerran auki. Keskellä kaupunkia ammitti harmaa monttu kuin meteoriitin iskemä kuun kraatteri. Montussa häärivät työmiehet. Eri-laiset koneet rouhivat maata kauhoillaan. Ihmiset puikkelehtivat kavennetuilla jalkakäytävillä toisiinsa törmäillen. Harva pyysi tönimistään anteeksi, mitä sitä suotta.

Kesällä yleisönosastot olivat pursuneet herjakirjoituksia kaupungin ilmeestä. Kuopiossa pidettiin asuntomessut ja juuri silloin kaupungin tori revittiin hajalle. Vanhan kalahallin purkaminen herätti myös suuria tunteita. Kaikki eivät hyväksyneet vanhan kauppahallin kylkeen suunniteltua lasikoppia, joka ei sopinut vanhan rakennuksen henkeen.

Lindan mielestä torin ympäristö oli pilattu jo silloin, kun sen laitaan oli rakennettu Anttilan betonilaatikko, joka edusti varmaan jotakin elementtirakentamisen kulta-aikaa, jota hän ei edes muistanut. Ruma se oli joka tapauksessa.

Kuopio oli Lindalle kotikaupunki, missä hän oli syntynyt ja kasvanut, eikä osannut oikein muuta asuinpaikkaa ajatella-kaan. Pienistä puutteista huolimatta kaupunki oli viihtyisä ja kaunis. Kallavesi lipoi sen laitoja kuin säteilevä smaragdi. Järvi ulottui Päivärantaan asti, elävöittäen vanhaa lähiöaluetta, jossa hän asui äidin kanssa kaupungin vuokratalossa ja viihtyi. Päivärannassa luonto tunki vastaan kaikkialta. Melkein

unohti, että keskikaupunki oli vain muutaman minuutin bussimatkan päässä.

Täällä oli helppo opiskella. Ei tarvinnut etsiä omaa kämppää ja amiska sijaitsi käytännöllisesti katsoen melkein nurkan takana. Hän opiskeli toista vuotta kosmetologiksi. Siinäkin Lindalla oli ollut tuuria, sillä hän oli haaveillut ammatista pikkutyöstä saakka. Bussipysäkille harppoessaan tyttö mietti, että elämä hymyili hänelle koko leveällä onnellisella naamallaan. Niin ei ollut aina ollut.

Vanhemmat olivat eronneet, kun hän oli kuusivuotias. Sitä murhetta ei vähällä unohtanut, vaikka hän myöhemmin tajusi, että niin oli paras. Veljeä oli kuitenkin usein ikävä. Viimeaikoina hän oli nähnyt sitä entistä harvemmin. Isä ja äiti olivat kuin kissa ja koira. Niiden kemiaat eivät käyneet tippaakaan yksiin. Mikä ne oli joskus saanut toisiinsa rakastumaankin?

Lapsuudesta Linda muisti päiväkodin kaverit ja tädit, seurakunnan kerhon ja myöhemmin koulukaverit. Joka toinen viikonloppu hän oli seilannut bussilla kaupungin toiselle laidalle, missä isä asui veljen ja uuden kumppaninsa kanssa. Mervi oli ihan kiva ja se rikastutti isän kanssa hänen elämäänsä yhdellä pikkuveljellä, mutta silti elämästä tuntui toisinaan puuttuvan iso pala. He olivat äidin kanssa tynkäperhe, kahden kimppa, joka sellaisena pysyikin viime kevääseen saakka.

Äidillä oli ollut aikaisemminkin miesystäviä, mutta ne haihtuivat kuvioista milloin lyhemmän milloin pidemmän ajan kuluessa. Sitten kaikki muuttui. Vuosi takaperin maaliskuussa äidin elämään ilmestyi Seppo. Se liimautui perheeseen kuin hyttynen karpäspaperiin, eikä tehnyt elettäkään häipyäkseen kuvioista. Päinvastoin, se näytti asettuvan oikein taloksi, kantoi hammasharjansa ja aamutakkinsa kylppäriin ja ilmestyi yhtenä aamuna kalsareissaan makuuhuoneesta niin kuin olisi elänyt siellä aina.

Seppo oli olmin näköinen kalpea kaveri, riukusäärinen ja jäntevällä tavalla laiha. Siinä ei ollut yhtään ylimääräistä rasvamakkaraa, mutta muhkeita lihaksia siellä täällä. Se harasti urheilua ja kuntosalilla käyntiä silloin kuin autokauppiaan töiltään ehti. Se oli äitiä pari vuotta vanhempi ja alkoi jo kaljuuntua päälaelta. Se suhtautui häneen kuin pikku kakaraan, tai ei oikeastaan tiennyt, miten olisi suhtautunut. Hänen kanssaan se näytti olevan jotenkin hukassa, eikä Linda tehnyt elettäkään helpottaakseen tilannetta. Itse asiassa miehessä ei ollut mitään suurempaa vikaa, mutta hän ei halunnut, että se tunki kolmanneksi pyöräksi siihen pieneen asuntoon.

Äiti oli toista mieltä. Se alkoi säteillä kuin hajonnut ydinvoimala. Se kiehnäsi Sepon kupeessa kuin rakastunut teini, ja niillä oli omia hölmöjä juttujaan, joista hän jäi täysin ulkopuoliseksi.

– Yököttää tommonen, hän sanoi yhtenä aamuna, kun Seppo oli jo mennyt kaivamaan autoaan lumesta ja äiti viimeisteli meikkiään ennen töihin lähtöä.

– Ja höpö höpö! Yritä nyt vaan tottua. Seppo jää tänne. Me taidetaan mennä ensi kesänä kihloihin. Se on mukava mies. Me viihdytään hyvin yhdessä. Just tämmöistä miestä minä olen koko elämäni etsinyt. Se on rauhallinen ja turvallinen, omalla tavallaan kiltti.

– Yök, Linda kuittasi äidin jutut, – sinä olet tullut siihen ikään, että alat etsiä epätoivoisesti jotakin kaksilahkeista rinnalesi. Pelkää vissiin ettet kelpaa kohta enää kellekään.

– Kuules nyt, äiti suutahti, – mistään sellaisesta ei nyt ole kysymys. Tämä on tosi rakkautta, etkä sinä saa sitä kiukutte luillasi olemattomaksi. Sitä paitsi sinä olet kohta kahdeksantoista, etkä pyöri enää pitkään tässä kotona. Kun sinä lähdet, minä jään ihan yksin.

– No takuulla lähdenkin, jos se kekkuloi munasillaan tässä joka aamu, Linda kivahti.